

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XV. Respondetur argumento à fictitiis Pontificum erroribus desumpto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

ante per vestras sacratissimas litteras. REMOVEBITVR AVTEM ET CONCILIUM, QUOD FIERI DIVVLGATVR, quatenus nequaquam ubique sanctissima turbentur Ecclesia.

14. Non enim, inquit Barlaamus Episcopus Gyracensis ad amicos suos in Græcia constitutos scribens, EO QUOD SIT MAIORIS AVTORITATIS, ET MAGIS POSSIT GENERALE CONCILIUM, QVAM APOSTOLICA SEDES, GENERALIA AGGREGENTVR CONCILIA, sed quia incidentes quaestiones difficilioris sunt & majori indigeant discussione. Est autem summi Pontificis, ut patet ex Concilio Tridentino sess. 25. de recip. & observan. Decret. Concil. discernere, an tanta sit difficultas, ut Concilii Generalis Concilio indigeat.

15. Joannes Monachus sup. 6. Decret. de sent. & re judic. ca. Ad Apostolica num. 3. verf. revocare. Concilii Generalis Consilium ad solemnitatem tantum requiri affirmat. Nota quod Papa sententiam suam non suppesuit correctioni vel emendationi de consilio Concilii seu aliorum, sed sua duntaxat emendationi reservavit, sed dicit quod super emendatione sententia sua consilium Concilii quæretet, & hac requisitio non est necessitatis, sed solemnitatis tantum; quia Papa sine Concilio potest procedere ad sententiam, cum habeat plenitudinem potestatis. 2. quaest. 6. Decret. 1. de penit. & remis. cum ex eo in fin. n. 4. Et Papa dat robur Conciliis non contra sup. de elec. significasti.

C A P U T X V.

Respondetur argumento à fictitiis Pontificum erroribus desumpto.

1. **H**æretici antiqua Ecclesiæ monumenta diligentissimè pervolverunt, adversus Catholicam fidem argumenta perquirentes, speciatim verò adversus dignitatem & auctoritatem Romani Pontificis, quâ diligentiam quadraginta Pontificibus errorem affinxerunt. Verùm illi à Catholicis scriptoribus validissimè confutati sunt: & in plerisque quidem res erat admodum facilis, siquidem hæretici sententias suæ hæresi contrarias, errores vocaverant, vel aliàs contra historiam aut rationem non obscurè peccaverant; aded ut in numero,

mero, qui propter suam magnitudinem suspicionem aliquam incautis, aut nimium credulis ingesturus videbatur, nullus demonstratur hæreticus. Verum quia aliquorum innocentia, & in fide firmitas, vel propter defectum, vel propter obscuritatem antiquorum monumentorum non ita evidentibus argumentis ostenditur, Catholici quidam scriptores, veritatis, ut sibi videbatur, studio, sed fortasse verius a summi Pontificis potestate animo (quod de nonnullis sine temeritatis nota liceret affirmare) à partibus hæreticorum hac in re stare maluerunt, eorumque sententiam confirmare, quam pius erga sanctam Sedem aliorum Catholicorum affectum imitari, qui ejus Pastores ab hæresis accusatione strenue vindicarunt; alii aliquem unum, alii plures, alii omnes. Joannes Launojus in ea controversia aliquid novi adversus summum Pontificem detexisse sibi visus est, quod à nobis prætermissi non debet.

2. In primis par. 5. epist. 1. conatus est S. Stephanum non minus quam S. Cyprianum in errore circa Baptisma hæreticorum versatum probare; quia scilicet sicut iste nullorum, sic ille omnium omnino hæreticorum Baptisma probabat, modo Christi Baptisma esset. Hoc autem sic ostendere nititur.

3. Sanctus Augustinus in lib. de unico Baptismo cap. 14. asserit quod Stephanus Baptisma Christi in nullo iterandum esse censuit, & hoc facientibus graviter succensebat. In libro autem 3. contra Donatistas cap. 15. quod si Evangelicis verbis in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, Marcion Baptisma consecravit, integrum erat Sacramentum. Sanctus vero Cyprianus, inquit Launojus, epistolâ ad Tubaianum, scribit Marcionem non baptizasse in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. Ex quibus sic concludit; Quapropter nemini mirum videri debet, Doctorem sanctum (loquitur de B. Augustino) Romano Pontifici indeficientis iudicii privilegium nusquam adscribere, nec illum pro supremo, vel ultimo controversiarum fidei Judice habere. Quippe Judex talis nusquam errare debet, ut Stephanum hac in re errasse Augustinus significat, consentiens Baptisma qui verbis Evangelicis, In nomine Patris & Filii & Spiritus sancti non consecratur, cassum & irritum esse, contra quam Stephanus in epist. ad Africanos decreverat. Pluribus vitiis laborat iste discursus.

4. Primò enim falsum est S. Augustinum consensisse, aut sal-

saltem significasse Baptismum qui verbis Evangelicis In nomine Patris & Filii & Spiritus sancti non consecratur, cassum & irritum esse. Dicit quidem Augustinus loco supra citato Baptismum, si ita consecratur, integrum esse Sacramentum; non tamen negat, Baptismum in nomine Christi collatum valere, quæ duo valde diversa sunt. Sciebat enim Magistrum suum S. Ambrosium lib. 1. de Spiritu sancto cap. 3. quem postea plures secuti sunt, quos citat Bellarminus de Baptismo lib. 1. cap. 3. validum putasse. De hujus sententiæ veritate non est modò quæstio, (eam optimè tractavit Bellarminus loco citato) sed de S. Augustini testimonio.

5. Secundò falsum est S. Stephanum docuisse Baptismum sine expressa invocatione Sanctissimæ Trinitatis valere. Contrarium testatur Firmilianus in epist. ad S. Cyprianum, inter cujus epistolas est ordine 75. in edit. Pam. & Rigal. Refertur etiam à Philippo Labbeo tom. 1. Concil. Sic enim scribit Firmilianus Cæsareæ Cappadocum Episcopus de S. Stephano, & de aliis qui sancto huic Pontifici consentiebant; Illud quoque absurdum quo non putant querendum esse, quis sit ille qui baptizaverit, eo quod qui baptizatus sit gratiam consequi potuerit, invocata Trinitate nominum Patris & Filii & Spiritus sancti. Quibusdam interjectis addit: Non omnes autem, qui nomen Christi invocant, audiri, & invocationem suam consequi aliquid gratia posse Dominus ipse manifestat, dicens; Multi venient in nomine meo dicentes; Ego sum Christus, & multos fallent. Nulla quippe differentia est inter Pseudo-Prophetam & Hæreticum. Nam ut ille in nomine Dei, aut Christi, ita iste in Sacramento Baptismi fallit. Ex quibus colligitur illam invocationem Christi, de qua in hac materia fiebat sermo, supposuisse invocatam Trinitatem nominum Patris & Filii & Spiritus sancti, ut qui baptizabatur gratiam consequi possent.

6. Etenim S. Stephanus nihil innovandum statuerat: atqui certissimum est, Baptismum cum invocatione Trinitatis conferri solitum, hæc enim est antiquitas, quam retentam fuisse studio præsertim S. Stephani docet Vincentius Lerinensis infra citandus. Id etiam constat ex Tractatu, cujus titulus est; Non debere denuò baptizari qui semel in nomine Domini nostri Jesu Christi sunt tincti. Exstat tom. 1. Concil. Philippi Labbei ante Concilium Carthaginense tertium sub S. Cypriano habitum; eumque prædictus Labbeus ex di&ione conjicit, Autoris esse ab ævo Cypriani parum distantis. Habetur etiam inter opera

450 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
S. Cypriani edit. Rigaltii. Hæc sunt verba illius Autoris ante
medium tractatus. *Nec aestimes huic tractatui contrarium esse quod dicit
Dominus: Ite, docete gentes, tingite eos in nomine Patris & Filii & Spiritus
sancti. Quia cum hoc verum & rectum, & omnibus modis in Ecclesia ob-
servandum sit, & observari quoque solitum sit, &c. Atqui S. Stephanus,
quod in Ecclesia observari solitum erat, omnibus modis ob-
servandum volebat. Prosequitur autem continuò Autor; Est ta-
men confidere oportet, quod invocatio nominis Jesu non debet à nobis futilis vi-
deri, &c. Non ergo invocatio Trinitatis & invocatio Christi
se se mutuò excludebant.*

7. Eusebius lib. 67. hist. Eccles. cap. 3. S. Stephani confi-
lium exprimit his verbis; *Verùm Stephanus nihil adversus traditionem,
quæ jam inde ab ultimis temporibus obtinuerat, innovandum ratus, gravissimè
id tulit, scilicet quod rebaptizarentur ii, qui ab hæreticis bap-
tizati fuissent, juxta traditionem quæ jam inde ab ultimis
temporibus obtinuerat, secundum quam expressè invocanda
erat sanctissima Trinitas.*

8. Si quando igitur S. Stephanus de Baptismo loquens
Christi mentionem fecerat. Nunquam tamen docuerat Bap-
tismum per solam invocationem Christi valere, absque in-
vocatione trium personarum sanctissimæ Trinitatis; nec id
de eo scripsit S. Cyprianus: nec etiam tradidit Marcionis
Baptisma eo tantum fieri modo solitum, ut ex ejus appro-
batione illa Stephani opinio colligi possit. Christi ergo men-
tio eo pertinebat, ut affereretur Baptisma Christi, hoc est
à Christo institutum, ac juxta formam ab eo præscriptam &
in ejus nomine collatum, ab ipso virtutem habere, à quo-
cunque conferretur; *Nec querendum esse, ut referebat Firmilia-
nus, quis esset ille qui baptizasset, eo quod qui baptizatus esset, gratiam con-
sequi potuisset invocata Trinitate. Sanctus quidem Cyprianus episc. ad
Jubaianum hæc scripsit, quæ opponit Launojus; Quomodo er-
go quidam dicunt foris extra Ecclesiam imò & contra Ecclesiam modo in nomi-
ne Jesu Christi ubicunque & quomodocunque Gentilem baptizatum remissio-
nem peccatorum consequi posse, quando ipse Christus gentes baptizari jubet
in plena & adunata Trinitate. Verùm hæc verba non significant
omissam fuisse invocationem sanctissimæ Trinitatis, sed bap-
tizantibus ac baptizatis defuisse veram fidem Trinitatis, at-
que ideo Christi nomen non potuisse vim Baptismo conferre.*

9. Is Cypriani sensus, præter illa quæ jam diximus, colligitur ex eo quod in tota illa epistola vim faciat in fidei rectæ defectu. Ita cum post initium epistolæ dixisset; De Marcione interim solo, cujus mentio in epistola à te ad nos transmissa facta est, examinemus an possit baptismatis ejus ratio constare: Dominus enim post resurrectionem Discipulos suos mittens, quemadmodum baptizare deberent, instituit & docuit dicens: Data est mihi omnis potestas in Cælo & in terra. Itē ego & docete omnes gentes baptizantes eos, In nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. Insinuat Trinitatem, cujus Sacramento gentes baptizarentur. Subsumit, non negando Marcionem ita baptizasse; sed, cum malè de Trinitate sentiret, utiliter baptizare potuisse. Numquid hanc Trinitatem Marcion tenet? Numquid eundem asserit quem & nos Patrem Creatorem? Numquid eundem unum Filium Christum de Maria Virgine natum, qui sermo caro factus sit? qui peccata nostra portaverit, &c. Ex quibus verbis & ex historia Ecclesiastica constat Marcionem circa Christum errasse, sicut circa alias Sanctissimæ Trinitatis personas; atque adeò non est quod credamus ipsum in nomine solius Christi, potius quàm in nomine totius Trinitatis baptizasse.

10. Præterea (quod in Launoi Dialectica argumentum est efficacissimum) S. Augustinus in eo ipso loco, quem ipse refert ex lib. de unico Baptismo cap. 14. non dicit S. Stephanum censuisse valere Baptismum in solius Christi nomine collatum; sed (quod plus quàm negativum argumentum est) quod Stephanus Baptismum Christi in nullo iterandum esse censebat, & hoc faciētibz graviter succensebat. Quinam autem est Baptismus Christi, nisi quem Christus instituit, & cujus formam præscripsit?

11. Denique si Launoius S. Stephanum errasse contendat, necesse est ut ejusdem erroris conscium ac reum faciat ipsum S. Augustinum, cujus testimonio illius errorem probare nititur. Nam S. ille Doctor propugnavit adversus S. Cyprianum baptismum in nomine Christi datum, quem S. Stephanus adversus eundem defenderat, ut legere est in libris de baptismo contra Donatistas, in quorum §. tertio, quarto & quinto confutat epistolas ad Jubaianum, & ad Pompeium, quibus utitur Launoius. Præcipuè autem lib. 4. cap. 10. respondet his S. Cypriani verbis epist. ad Jubaianum; Aliud est eos qui intus in Ecclesia sunt, de nomine Christi loqui: aliud eos qui foris sunt, & con-

tra Ecclesiam faciunt, in nomine Christi baptizare. Lib. autem 5. cap. 13. S. Stephani mentem & exponit & confirmat. Qui utique Stephanus, inquit, non propterea communicavit hæreticis, quia baptisma Christi, quod in eorum perversitate integrum mansisse cognovit, improbare non ausus est. Ecce quod erat illud baptisma hæreticorum, quod S. Stephanus non improbat; scilicet quod in eorum perversitate integrum mansisse cognoverat. Quomodo ad ista cæcutiit Launoius? Nimirum vehementi ad deprimendam sanctæ Sedis Dignitatem studio excæcatus. At addit Augustinus; Apostoli autem nihil quidem ex inde præceperunt, sed consuetudo illa quæ opponebatur Cypriano, ab eorum traditione exordium sumpsisse credenda est; sicut sunt multa quæ universa tenet Ecclesia. Non errabat ergo Stephanus illam consuetudinem servans & servari præcipiens, quæ ab Apostolis orta fuerat.

12. Oculatior fuit Launoius in detegendo Stephani errore, quam Centuriatores Magdeburgenses, qui tantâ curâ in Pontifices inquisierunt, ut haberent quod objicerent. Sanctum enim Stephanum prætermiserunt, non omissuri si quid erroris in eo prætexere potuissent, cum tot alios injustè accusaverint. Pudeat hodie Catholicum erroris accusare Pontificem, quem non solum moderni hæretici silentio, sed etiam antiqui Elogio commendarunt. Nam illud ipsum caput 14. lib. 1. S. Augustini de unico baptismo contra Petilianum Donatistarum Episcopum Constantinensem, quod citat Launoius sic incipit; sed volo solvat mihi iste questionem: quandoquidem cum Romana Ecclesia per ordinem commemoraret Episcopos, inter eos commemoravit & Stephanum, quos Episcopatum illibatè gessisse confessus est. Cùm ergo Stephanus non solum non rebaptizaret hæreticos, verum etiam hoc facientes, vel, ut fieret, decernentes, excommunicandos esse censeret, sicut aliorum Episcoporum, & ipsius Cypriani litteræ ostendunt; tamen cum eo Cyprianus in unitatis pace permansit. Gessit ergo illibatè Stephanus Episcopatum, ac nonnulli calumniosè potest accusari.

13. Tardiùs venit, in manus octava pars epistolarum Launoii, in quarum ultima idem argumentum versat, cumque responsum meditarer, comperi, si quid novæ difficultatis illuc occurreret, optimè fuisse discussum ab eruditissimo viro Emanuele Schelstrate, Antiquitatis illustratæ par. 2. cap. 5. præsertim art. 5. Quamobrem nihil necesse est circa epistolam illam immorari.